

POSUDOK OPONENTA HABILITAČNEJ PRÁCE

Názov habilitačnej práce:	PREMENY KRAJINY V KONTEXTE IDENTIFIKÁCIE JEJ VLASTNOSTÍ A PARAMETROV
Autor habilitačnej práce:	RNDr. Vladimír Solár, PhD.
Odbor pre habilitačné konanie:	Ochrana a využívanie krajiny
Oponent habilitačnej práce:	doc. Mgr. Henrich Grežo, PhD. Univerzita Konštantína Filozofa v Nitre, Fakulta prírodných vied a informatiky, Katedra ekológie a environmentalistiky, Tr. A. Hlinku 1, 949 01 Nitra

Habilitačná práca RNDr. Vladimíra Solára, PhD. je koncipovaná v podobe súboru publikovaných vedeckých prác obohatených o komentár prepájajúci jednotlivé časti do súvislého celku. Na základe doručených podkladových materiálov, ako aj poznatkov o pedagogickej a vedecko-výskumnej činnosti a o dosiahnutých výsledkoch zaujímam k jeho habilitačnej práci nasledovné stanoviská:

Cieľom habilitačnej práce je prezentovať metódy a prístupy mapovania a hodnotenia krajiny v kontexte zmien na báze identifikácie jej vybraných vlastností a parametrov.

Z predloženého súboru je zrejmé, že habilitant sa dlhodobo systematicky venuje výskumu hodnotenia zmien využitia krajiny a hodnoteniu dopadu antropogénnych činností na ňu.

Predložená habilitačná práca má 257 strán, ktoré sledujú stanovený cieľ teoretickým rozpracovaním v dvoch prvých kapitolách. Spoločným menovateľom ďalších 4 kapitol je identifikácia a hodnotenie zmien v krajine. Posledná kapitola sa zaoberá environmentálnymi záťažami. Spoločne tak prácu tvorí 17 publikovaných výstupov, z ktorých 10 bolo vydaných v zahraničí. 9 z nich je evidovaných v databázach WOS, prípadne Scopus. Z hľadiska komplexného objasnenia a zhodnotenia problematiky je prínosná zahrnutá monografia zameraná na Popradskú kotlinu. Teoretická a praktická časť sa navzájom dopĺňajú.

Habilitačná práca pojednáva o rastúcom záujme spoločnosti o krajinu v dôsledku technologického pokroku, politických a hospodárskych zmien a posúvaní sa klimatických podmienok. Zameriava sa na skúmanie transformácií krajiny v kontexte identifikácie jej parametrov a charakteristík. Kapitoly sú venované definovaniu krajiny, jej vývoju, zmenám a metódam mapovania a jej hodnotenia v kontexte zmien. Zdôraznená je dôležitosť detailného mapovania a hodnotenia krajiny pri pochopení environmentálnych vplyvov. Celkovo text pôsobí súdržne a dobre štruktúrovaným dojmom. Habilitačná práca sa zaoberá aj dynamikou - premenlivosťou krajiny v čase a jej faktormi.

Prvá kapitola poukazuje na rôzne vnímanie krajiny, ktorá je multispektrálnym javom a jej podstata je súčasťou výskumu viacerých vedných disciplín. Nie je to celkom nová problematika a trochu je preto prekvapujúce, že spracovanie tejto kapitoly málo vychádza z pôvodných zdrojov, opiera sa viac o sekundárne pramene.

V ďalších kapitolách sú postupne objasnené prístupy k hodnoteniu zmien v krajine dominantne z pohľadu domácich autorov a faktory a podmienky, ktoré vplývajú na zmeny krajiny. V tejto časti už dostávajú slovo vlastné práce autora i komentár, ktorý jednotlivé časti preväzuje. Prehľadnosti práce mierne škodí, že zoznam prác nie je vložený osobitne, respektíve k dispozícii je, ale ako vnorená súčasť obsahu, kde nie je uvedený k jednotlivým článkom kompletný bibliografický záznam. Názov štvrtej kapitoly, „Mapovanie krajiny v detailnej mierke“, mohol byť zvolený inak, pretože prvé na čo pri zvolenom výraze čitateľ pomyslí zďaleka nemusí byť Corine Land Cover, hoci ho tiež možno zaradiť do kategórie mapovania vo veľkej mierke (prinajmenšom z geografického hľadiska). Pointa kapitoly je zrejmá a tou je posolstvo, že snímáče s vyšším rozlíšením a následne aj vygenerované mapy na základe takýchto dát sú vo väčšej mierke, ale sú aj objekty na ktoré by minimálna šírka polygónu v rozmedzí 2 m bola nepostačujúca. Podľa nadpisu kapitoly som očakával, že budú spomenuté práve také prípady. Kde je hranica medzi detailným a menej detailným mapovaním krajiny?

Ďalšie dve kapitoly selektívne pracujú s mapovaním a hodnotením zmien vo vybraných typoch krajiny a následne s nadväzujúcimi priestorovými analýzami. Text v tejto praktickej časti uzatvárajú dva články zamerané na environmentálne záťaž.

Celkovo poskytuje predložený súbor široký prehľad metodológií výskumu krajiny a ich dôsledkov pre efektívne porozumenie a riadenie krajiny so zameraním na vybrané aspekty.

Značná časť výstupov sa zameriava na Popradskú kotlinu. Čo habilitant považuje z pohľadu zmien v krajinnej štruktúre za najväčšie výzvy tohto územia v najbližších rokoch?

Pri koncipovaní habilitačnej práce autor vychádzal z množstva súdobých prameňov a domácej i zahraničnej vedeckej literatúry, čo je dôkazom svedomitej práce. Početnosť použitých zdrojov rozmanitého charakteru jednoznačne dokazuje, že sa orientuje v problematike na vysokej úrovni. Habilitant uvádzané zdroje kvalitne využíval, spracoval a citoval. Výberu relevantných dokumentov a iných informačných prameňov, vrátane práce v teréne venoval dostatočnú pozornosť, vhodne selektoval informácie a kriticky ich zhodnotil. Predložená práca dokumentuje vynikajúce teoretické vedomosti a zručnosť pri tvorbe vedeckej práce. Teoretická základňa, z ktorej autor vychádzal pri spracovaní sledovanej problematiky ako i praktická realizácia výskumu, je na vysokej úrovni. Metódy práce korešpondujú s definovaným cieľom. Vzhľadom na to, že hlavná časť práce je tvorená spravidla recenzovanými prácami, nie je potrebné správnosť metodiky jednotlivých publikačných výstupov detailnejšie komentovať.

Habilitant prezentoval výsledky svojho dlhodobého výskumného úsilia a predložil na posúdenie prácu, ktorá je v súlade s kritériami stanovenými pre habilitačné práce v príslušnom študijnom odbore. Výsledky svojho výskumu pravidelne publikuje vo vedeckých a odborných časopisoch. V databáze WOS má evidovaných 28 publikácií, na mnohé z nich boli zaznamenané citácie čo reflektuje záujem v akademickej obci. Habilitačná práca svojim spracovaním, ako aj rozsah a kvalita publikačnej činnosti, potvrdzujú erudovanú odbornú a vedeckú úroveň predkladateľa.

Po zhodnotení habilitačnej práce RNDr. Vladimíra Solára, PhD., vyjadrujem pozitívne stanovisko a navrhujem ju prijať ako základ pre ďalší priebeh habilitačného konania s cieľom

udelenia vedecko-pedagogického titulu "docent" v študijnom odbore Ochrana a využívanie krajiny.

V Nitre, 2. 4. 2024

doc. Mgr. Henrich Grežo, PhD.